

man her har stillet sig paa anden Maade end ved ethvert andet Byggeforetagende, der udføres af Staten. Det er jo saa, at det altid hedder i vedkommende Lov: Der maa anvendes en saadan Sum og ikke Mere (Bajer: Indtil den og den Sum!), ja, „indtil“ den og den Sum, og naar man da, som det erede Medlem for Nørresundby bemærkede, ser, at der ved næsten alle Byggeforetagender har fundet Overfridelser Sted, saa er dette fuldstændig analogt med, hvad der her har fundet Sted. Man maatte være aldeles ubekjendt med Lovgivningen om saadanne Forhold, hvis man ikke vidste dette. Jeg kan f. Ex. nævne Loven af 19de Februar 1861 § 6 om Opførelsen af en Straffeanstalt paa Kristianshavn. Det hedder der i § 6: „Til Udførelsen af det i § 3 ommeldte Byggeforetagende maa anvendes 116,935 Rbd., til det i § 4 ommeldte 165,000, til forberedende Arbejder til de i §§ 1 og 2 ommeldte Byggeforetagender 30,000 Rbd.“ At der maa anvendes saa Meget, vil naturligvis — det maa man dog fornødigvis indrømme — sige, at der ikke maa anvendes Mere, og det er affkurat det Samme, som her er sket. Paa samme Maade er man gaaet frem i Loven af 23de Januar 1862. Det hedder der i § 3: „Til Udførelsen af det i § 1 ommeldte Byggeforetagende maa anvendes 173,379 Rbd. og til det i § 2 nævnte 215,762 Rbd.“ Ogsaa her var Forholdet affkurat det samme; man siger: der maa anvendes saa og saa Meget, men det er det Samme, som at der ikke maa anvendes Mere. Man kan imidlertid ikke ved at sfrive noget Saadant i en Lov friggjøre sig for, at Kompasjet ikke holder Stil, og at man ikke derfor alligevel kommer til at staa overfor en Overfridelse (Suel: Saa maa den bevilges!) ja, det skulde de have gjort. Jeg vil sige, at det ikke blot er saaledes, at Ministeren med Hensyn til dette Byggeforetagende ikke staar ugunstigere end med Hensyn til alle lignende Foretagender, men at det tværtimod maa siges at være allerede meget tidlig erkjendt, at der netop her var en langt større Sandsynlighed for Overfridelser end med Hensyn til de fleste andre Byggeforetagender. Dette laa i den hele Maade, hvorpaa Sagen blev bragt frem, og det blev saa overmaade rigtig bemærket af det erede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) under Forhandlingerne om denne Lov. Den Gang det erede Medlem fra Sorø Amt (Zahle) havde indbragt sit Forslag, talte det erede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds imod det, og han fremhævede den Gang, „at alle disse Beregninger om, hvor meget Bygningen skal koste, om den skal koste 470,000 Rbd. eller 500,000 Rbd., ere meget løse. Sa, hvor løse de ere, kan man se deraf, at det end ikke har gjort den alleringsste Indskydelse enten paa det erede Flertal eller paa den erede Forslagsstiller, at Ministeren har stillet et Forslag, som de jo ere gaaede ind paa, om, at den nuværende

Scene tilligemed alt Tilbehør af Dekorationer og Maskineri ikke længere skulde overføres i den nye Bygning, men derimod skulde helt forandres“ . . . „Det maatte naturligvis have stor Indskydelse paa Betøstningerne til den nye Bygning, men ikke desto mindre er Overlaget baade hos den erede Forslagsstiller og hos Flertallet blevet det samme, som det var før“ . . . „Hver Gang, vi ellers skulle foretage noget som helst Bygningsarbejde, stort eller lille, pleie vi at have Planer for os og prøve, om de virkelig ere sparsommelige, og om der er Rimelighed for, at man kan komme ud af det med de Summer, som Overslagene lyde paa; men noget Saadant ligger jo slet ikke for her. Der laa for Kommissionen en Plan, som den billigede; den var beregnet paa 500,000 Rbd., og derefter var det, at Kommissionen stillede sit Forslag. Men denne Plan er man nu kommen bort fra; nu have vi aldeles Intet, hverken Plan eller Overflag, og desuagtet gaar man hen og siger: De Fordringer ville vi have opfyldte, og Saa meget maa det koste. Hvis det nu ikke kan ste, hvem er det saa, der skal udrede de Betøstninger, som ville gaa med ud over det foreslaaede Beløb? Et Arbejde, der er halvt fuldendt, vil man ikke lade blive staaende, og man vil komme til os og sige: Have I sagt A, maa I ogsaa sige B; nu maa I ogsaa fuldende det. Det vil blive os, der komme til at betale, og det er heller ikke uden Exempel, at Sligt kan ste; begge de Gange, der har været bygget ved Theatret, har der været betydelige Overfridelser, og begge Gange have vi maattet give Pengene til. Vi ere altsaa ikke sikre paa, at det Beløb, som her er anslaaet, bliver det laveste, men vi kunne komme til at yde et meget betydeligt Tilskud. Skulle vi have en ny Bygning, skulde vi i det Mindste have Planer liggende for os“ o. s. v., o. s. v. Altsaa jeg siger som saa, at det er saa langt fra, at man den Gang paa en særegen Maade med Hensyn til dette Byggeforetagende har slaaet fast, at Overfridelser ikke maatte finde Sted, at man tværtimod allerede den Gang, Lovforslaget her kom frem, erkjendte, at der ved dette Foretagende vilde være særlig Grund til at frygte for, at Overfridelser vilde finde Sted. Dette er jo ogsaa erkjendt af den erede foregaaende Taler. Men naar han dernæst bemærkede, at det burde have været Ministerens Sag, naar han opdagede, at saadanne Overfridelser vilde blive Tilfældet, da at komme til Rigsdagen og foreslaa denne en kalkulatorisk Bevilling, saa oplyste han selv, at herimod jo var indvendt — og det er ogsaa det Punkt, den erede Ridsfører saa stærkt urgere, og som han betegne som det „mørkeste“ Punkt, at Ministeren ikke var kommen til Rigsdagen og havde forelagt denne Sagen — at hertil oftere og gjentagne Gange er blevet svaret fra Ministerens Side, at han ikke den Gang saae sig istand til at forelægge Rigsdagen noget gennemgaaende